

CY000NIC038 - ΥΔΑΤΟΦΡΑΚΤΗΣ ΤΑΜΑΣΟΥ

Περιγραφή

Ο υδατοφράκτης Ταμασού NIC038 βρίσκεται εντός των διοικητικών ορίων της κοινότητας Πέρα, σε απόσταση 1.08km βορειοδυτικά από το κέντρο των Καμπιών που είναι ο πλησιέστερος οικισμός. Κατασκευάστηκε το 2002, και έχει χωρητικότητα 2,800,000 m³. Αποστραγγίζει λεκάνη απορροής 34 km² και ο σκοπός του είναι εμπλουτιστικός. Εμπλουτίζει τα υδροφόρα στρώματα από τα Πέρα μέχρι τη Λευκωσία. Μέσω τω υφιστάμενων αρδευτικών δικτύων και γεωτρήσεων αρδεύονται οι γύρω περιοχές. Μερικές γεωτρήσεις χρησιμοποιούνται και για υδρευτικούς σκοπούς. Είναι κτισμένος στη κοίτη του ποταμού Πεδιαίου (1,2, 3). Με βάση την κατηγοριοποίηση του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ) ανήκει στα «μεγάλα φράγματα» και στον κατάλογο της Διεθνούς Επιτροπής Μεγάλων Φραγμάτων (1). Περισσότερες σχετικές πληροφορίες -για τα κριτήρια κατηγοριοποίησης- βρίσκονται στην «Αρχειοθήκη» του Υγροτόπου και στην ιστοσελίδα του ΤΑΥ. Τροφοδοτείται από τη λεκάνη απορροής και η παρουσία του νερού είναι μόνιμη. Την ημέρα της επιτόπιας επίσκεψης, ο Υδατοφράκτης υπερχειλίζει. Πρόκειται για ταμιευτήρα χαμηλού- μεσαίου υψομέτρου, εντός κοίτης ανοιχτής κοιλάδας, σε ιδιαίτερα άνυδρη περιοχή κοντά στην Λευκωσία. Στα πλαίσια μελέτης Υδατικής Πολιτικής για τις ανάγκες εμπλουτισμού και διατήρησης στο ποτάμιο σώμα κατάντη του φράγματος, δεν καθορίστηκαν ρητοί όροι για την ρύθμιση της απαιτούμενης οικολογικής παροχής (4).

Η βιολογική του αξία είναι μεσαία. Στον Υδατοφράκτη σχηματίζονται καλαμιώνες, «υγρά λιβάδια», και παρόχθιες συστάδες. Η βλάστηση που απαντάται στον υγρότοπο περιλαμβάνει δεντρώδη/ θαμνώδη είδη όπως *Nerium oleander*, *Xanthium spinosum*, *Prunus dulcis*, *Tamarix* sp. κα, ποώδη είδη με *Cynodon dactylon*, υγρολιβαδική με *Lythrum hyssopifolia* και καλαμιώνες με *Arundo donax* και *Phragmites australis*, και τα είδη *Amaranthus* sp., *Glinus lotoides*, *Portulaca oleracea*, *Solanum nigrum*. Ενδιαφέρον έχει και η καταγραφή του φύκου *Chara* sp. που σχηματίζει τον τύπο οικοτόπου 3140- Σκληρά ολιγο-μεσοτροφικά ύδατα με βενθική βλάστηση χαροειδών *Characeae*. Καθώς επίσης η καταγραφή του είδους *Najas marina* subsp. *armata*, ενός από τα λίγα υφυδάτικα αγγειόσπερμα φυτά του νησιού που περιλαμβάνεται στο Κόκκινου Βιβλίου της Χλωρίδας της Κύπρου (4).

Στη πανίδα καταγράφηκαν δύο είδη αμφιβίων τα *Pelophylax bedriagae*, *Bufo viridis*, τα ψάρια *Cyprinus carpio*, *Gambusia affinis*, *Lepomis gibbosus*, *Micropterus salmoides*, *Rutilus rutilus*, και τα πτηνά *Ardea cinerea*, *Fulica atra*, *Cettia cetti*, *Fringilla coelebs*, *Parus major*, *Phalacrocorax carbo*.

Εντός του υγροτόπου έχει γίνει δεντροφύτευση με ευκάλυτους και χρησιμοποιείται και για ερασιτεχνική αλιεία. Η περιοχή δέχεται μεγάλη ενόχληση από ερασιτέχνες ψαράδες που συχνά περικυκλώνουν τον σχετικά μικρό ταμιευτήρα (4). Ο υδατοφράκτης βρίσκεται σε απόσταση περίπου 2km από τον χώρο και τα κατάλοιπα της αρχαίας Ταμασού που προστατεύεται από το Τμήμα Αρχαιοτήτων ως «Αρχαίο Μνημείο Β' Πίνακα» (5). Στη λεκάνη απορροής υπάρχουν εκτατικές καλλιέργειες, μερικές δενδρώδεις καλλιέργειες με ελιές και αμυγδαλιές, και βιολογική κτηνοτροφική μονάδα. Η πρόσβαση στην περιοχή είναι εύκολη.

Ο Υδατοφράκτης εμπίπτει στην Κοντινή Ζώνη Προστασίας Φραγμάτων Πόσιμου Νερού (6) και σε Προσωρινά Απαγορευμένη Περιοχή Κυνηγίου (7).

Περίοδος αναφοράς πρωτογενών δεδομένων: 26/02/2015

Απογραφείς: Α. Παπαθεοδούλου, Α. Σεργίδης

(1) Χριστοφίδης Ν., Κύρου Κ., Πιστή Ε., Ιωάννου Α., Αυγουστή Μ., Χατζηγιάννη Ν. (2009). Φράγματα της Κύπρου. Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, Υπουργείο Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

(2) Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (χωρίς ημερομηνία) Πρωτόκολλο Πληροφοριών για Παροχή Εξειδικευμένων Υπηρεσιών για το Σχεδιασμό Πρωτοκόλλου Πληροφοριών που θα χρησιμοποιείται για την Οικονομική Ανάλυση της Χρήσης Ύδατος και την Εφαρμογή Πολιτικών Τιμολόγησης Ύδατος σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο Περί Υδάτων 2000/60/EK στην Κύπρο - Σύμβαση Αρ. 8/2006.

(3) Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (χωρίς ημερομηνία). Μείζονα υδατικά έργα δυτικής Μεσαορίας. Φράγμα Ταμασού.

(4) Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (2011). Εφαρμογή των Άρθρων 11, 13 και 15 της Οδηγίας Πλαίσιο Περί Υδάτων (2000/60/EK) στην Κύπρο. Παράρτημα II- Αναλυτικό Πρόγραμμα Μέτρων.

(5) Δεδομένα Τμήματος Αρχαιοτήτων (Πρόσβαση 06/2015).

(6) Δεδομένα Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων (Πρόσβαση 07/2015).

(7) Δεδομένα Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας (Πρόσβαση 06/2015).

Βιβλιογραφική Παραπομπή στο Υγροτόπιο Κύπρου:

Παπαθεοδούλου Α., Σεργίδης Λ., Μιχαήλ Κ., Emirzade T., Βίκτωρα Μ., Αναστάση Α. 2015 – (συνεχής ενημέρωση): Υγροτόπιο Κύπρου- Απογραφή των Κυπριακών Υγροτόπων. Δημοσιεύεται στο <http://www.cypruswetlands.org>, πρόσβαση [ημερομηνία].

Γενικές πληροφορίες

Βασικές πληροφορίες

Τοποθεσία υγρότοπου:	Εσωτερικός
Τύπος υγρότοπου:	Τεχνητός
Φυσικός / Τεχνητός:	Υδατοφράκτης
Περιοχή (Ha):	30.24133
Hydrological interaction with other wetland:	Όχι -
Αλατότητα νερού:	Γλυκό
Είσοδος γλυκού νερού:	Λεκάνη απορροής (από κατακρημνίσματα)
Επιφανειακή έξοδος νερού:	Έξοδος ελεγχόμενη από υπερχειλιστή
Ελεύθερη επιφάνεια νερού (%):	76 - 95
Υδροπερίοδος:	Μόνιμη

Γεωγραφική πληροφορία

Επαρχία:	ΛΕΥΚΩΣΙΑ
Municipality/Community:	ΠΕΡΑ
Coordinates (WGS84):	33.247760 E - 35.011490 N

Βιολογική σημασία

Βιολογική σημασία:	Μεσαία
--------------------	--------

Ramsar wetland types

Τύπος Ramsar	Κάλυψη (%)
6 -- Περιοχές αποθήκευσης νερού. Ταμιευτήρες, υψηλά φράγματα, διάφορα εμπόδια ροής νερού (> 80 στρέμματα)	> 95

Καθεστώτα προστασίας και άλλοι χαρακτηρισμοί

Καθεστώς προστασίας

Κατηγορία καθεστώτος προστασίας	Υποκατηγορία καθεστώτος προστασίας	Ονομασία περιοχής	Κωδικός	Κάλυψη (%)	Νομοθεσία
Υδατική Προστασία	Κοντινή Ζώνη Προστασίας Φραγμάτων Πόσιμου Νερού			100	
Απαγορευμένη Περιοχή Κυνηγιού	Προσωρινή			77	
Πολεοδομικό καθεστώς	Προστατευόμενο Τοπίο		Z3	100	

Οικοσυστημικές Υπηρεσίες, Δραστηριότητες & Επιπτώσεις

Οικοσυστημικές Υπηρεσίες

Τύπος Οικοσυστημικής υπηρεσίας	Οικοσυστημικές Υπηρεσία	Κλίμακα Οφέλους	Σημαντικότητα
Προμηθευτικές υπηρεσίες	Γλυκό νερό		
Ρυθμιστικές υπηρεσίες	Ρύθμιση υδάτων		
Υποστηρικτικές υπηρεσίες	Παροχή ενδιαιτημάτων		

Δραστηριότητες στον υγρότοπο

Δραστηριότητες	Ένταση
090 = Άλλες δραστηριότητες διατήρησης	Μικρή
162 = δεντροφύτευση	Μεσαία
220 = Ερασιτεχνική αλιεία	Μεσαία
530 = Βελτιωμένη πρόσβαση στην περιοχή	Μεσαία

Δραστηριότητες στη λεκάνη απορροής

Δραστηριότητες	Ένταση
090 = Άλλες δραστηριότητες διατήρησης	Μεσαία
105 = εκτατικές καλλιέργειες	Μεσαία
107 = δενδρώδεις καλλιέργειες	Μικρή
190 = Άλλες αγροτικές και δασοκομικές δραστηριότητες	Μεσαία
230 = Κυνήγι	Μικρή
420 = Απορρίψεις απορριμμάτων / αδρανών	Μικρή
490 = Άλλες αστικές, βιομηχανικές και συναφείς δραστηριότητες	Μικρή
530 = Βελτιωμένη πρόσβαση στην περιοχή	Μεσαία
629 = άλλες δραστηριότητες αθλητισμού και αναψυχής	Μικρή

Επιπτώσεις

Impact type	Ένταση
PCC = Χρόνια χημική ρύπανση	Μεγάλη
PMC = Χρόνια ρύπανση από βαρέα μέταλλα	Μεγάλη

Οικότοποι & Βλάστηση

Τύποι βλάστησης

Τύπος βλάστησης	Κάλυψη (%)
Άλλο	
Θαμνώδης / Δενδρώδης	
Ξενικά Είδη	
Ποώδης	
Υγρολιβαδική	
Υπερδατική	
Υφυδατική	

Είδος

Χλωρίδα

Είδος	Κυριαρχία	Reference
Amaranthus sp.	Παρόν	WL Delft Hydraulics, ENVECO A.E., Δ. Αργυρόπουλος & Συνεργάτες (2004). Καθορισμός των τυποχαρακτηριστικών συνθηκών αναφοράς για τους τύπους επιφανει
Arundo donax	Παρόν	A. Παπαθεοδούλου, Λ. Σεργίδης, 26/02/2015
Chara sp.	Παρόν	WL Delft Hydraulics, ENVECO A.E., Δ. Αργυρόπουλος & Συνεργάτες (2004). Καθορισμός των τυποχαρακτηριστικών συνθηκών αναφοράς για τους τύπους επιφανει
Crataegus azarolus	Παρόν	A. Παπαθεοδούλου, Λ. Σεργίδης, 26/02/2015
Cynodon dactylon	Παρόν	WL Delft Hydraulics, ENVECO A.E., Δ. Αργυρόπουλος & Συνεργάτες (2004). Καθορισμός των τυποχαρακτηριστικών συνθηκών αναφοράς για τους τύπους επιφανει
Eucalyptus sp.	Κυρίαρχο	A. Παπαθεοδούλου, Λ. Σεργίδης, 26/02/2015

Glinus lotoides	Παρόν	WL Delft Hydraulics, ENVECO A.E., Δ. Αργυρόπουλος & Συνεργάτες (2004). Καθορισμός των τυποχαρακτηριστικών συνθηκών αναφοράς για τους τύπους επιφανει
Lythrum hyssopifolia	Παρόν	WL Delft Hydraulics, ENVECO A.E., Δ. Αργυρόπουλος & Συνεργάτες (2004). Καθορισμός των τυποχαρακτηριστικών συνθηκών αναφοράς για τους τύπους επιφανει
Najas marina subsp. armata = Najas delilei	Παρόν	WL Delft Hydraulics, ENVECO A.E., Δ. Αργυρόπουλος & Συνεργάτες (2004). Καθορισμός των τυποχαρακτηριστικών συνθηκών αναφοράς για τους τύπους επιφανει
Nerium oleander	Παρόν	A. Παπαθεοδούλου, Λ. Σεργίδης, 26/02/2015
Olea europaea	Παρόν	A. Παπαθεοδούλου, Λ. Σεργίδης, 26/02/2015
Phragmites australis	Παρόν	A. Παπαθεοδούλου, Λ. Σεργίδης, 26/02/2015
Pinus brutia	Παρόν	A. Παπαθεοδούλου, Λ. Σεργίδης, 26/02/2015
Polygonum equisetiforme	Παρόν	WL Delft Hydraulics, ENVECO A.E., Δ. Αργυρόπουλος & Συνεργάτες (2004). Καθορισμός των τυποχαρακτηριστικών συνθηκών αναφοράς για τους τύπους επιφανει
Portulaca oleracea	Παρόν	WL Delft Hydraulics, ENVECO A.E., Δ. Αργυρόπουλος & Συνεργάτες (2004). Καθορισμός των τυποχαρακτηριστικών συνθηκών αναφοράς για τους τύπους επιφανει
Prunus dulcis	Παρόν	A. Παπαθεοδούλου, Λ. Σεργίδης, 26/02/2015
Solanum nigrum	Παρόν	WL Delft Hydraulics, ENVECO A.E., Δ. Αργυρόπουλος & Συνεργάτες (2004). Καθορισμός των τυποχαρακτηριστικών συνθηκών αναφοράς για τους τύπους επιφανει
Tamarix sp.	Παρόν	A. Παπαθεοδούλου, Λ. Σεργίδης, 26/02/2015
Tribulus terrestris	Παρόν	WL Delft Hydraulics, ENVECO A.E., Δ. Αργυρόπουλος & Συνεργάτες (2004). Καθορισμός των τυποχαρακτηριστικών συνθηκών αναφοράς για τους τύπους επιφανει
Veronica anagallis-aquatica	Παρόν	WL Delft Hydraulics, ENVECO A.E., Δ. Αργυρόπουλος & Συνεργάτες (2004). Καθορισμός των τυποχαρακτηριστικών συνθηκών αναφοράς για τους τύπους επιφανει
Xanthium spinosum	Παρόν	WL Delft Hydraulics, ENVECO A.E., Δ. Αργυρόπουλος & Συνεργάτες (2004). Καθορισμός των τυποχαρακτηριστικών συνθηκών αναφοράς για τους τύπους επιφανει

Πανίδα

Πτηνά	Πληθυσμός	Κατάσταση φωλιάσματος	Αναφορές
Ardea cinerea (L., 1758)	1-10		A. Παπαθεοδούλου, Λ. Σεργίδης, 26/02/2015
Fulica atra (L., 1758)	1-10		A. Παπαθεοδούλου, Λ. Σεργίδης, 26/02/2015
Cettia cetti (Temminck, 1820)	1-10		A. Παπαθεοδούλου, Λ. Σεργίδης, 26/02/2015
Fringilla coelebs (L., 1758)	1-10		A. Παπαθεοδούλου, Λ. Σεργίδης, 26/02/2015
Parus major (L., 1758)	1-10		A. Παπαθεοδούλου, Λ. Σεργίδης, 26/02/2015
Phalacrocorax carbo (L., 1758)	1-10		A. Παπαθεοδούλου, Λ. Σεργίδης, 26/02/2015

Αμφίβια	Παρουσία στον υγρότοπο	Αναφορές
Pelophylax bedriagae (Pallas 1771)		A. Παπαθεοδούλου, Λ. Σεργίδης, 26/02/2015
Bufotes viridis (Laurenti, 1768)		A. Παπαθεοδούλου, Λ. Σεργίδης, 26/02/2015

Ψάρια	Παρουσία στον υγρότοπο	Αναφορές
Cyprinus carpio Linnaeus, 1758		A. Παπαθεοδούλου, Λ. Σεργίδης, 26/02/2015
Gambusia affinis (S. F. Baird & Girard, 1853)		Τμήμα Αλιείας
Lepomis gibbosus		Τμήμα Αλιείας
Micropterus salmoides (Lacépède, 1802)		Τμήμα Αλιείας
Rutilus rutilus (Linnaeus, 1758)		Τμήμα Αλιείας

Αναφορές

BirdLife Cyprus Magazine Winter 2004 Issue 1

Δεδομένα Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων (Πρόσβαση 07/2015)

WL | Delft Hydraulics, ENVECO A.E., Δ. Αργυρόπουλος & Συνεργάτες (2004). Καθορισμός των τυποχαρακτηριστικών συνθηκών αναφοράς για τους τύπους επιφανειακών υδάτινων σωμάτων. Εφαρμογή των άρθρων 5 και 6 της Οδηγίας-Πλαίσιο για τα Νερά 2000/60/EK.

Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (χωρίς ημερομηνία) Πρωτόκολλο Πληροφοριών για Παροχή Εξειδικευμένων Υπηρεσιών για το Σχεδιασμό Πρωτοκόλλου Πληροφοριών που θα χρησιμοποιείται για την Οικονομική Ανάλυση της Χρήσης Ύδατος και την Εφαρμογή Πολιτικών Τιμολόγησης Ύδατος σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο Περί Υδάτων 2000/60/EK στην Κύπρο

Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (2011). Εφαρμογή των Άρθρων 11, 13 και 15 της Οδηγίας Πλαίσιο Περί Υδάτων (2000/60/EK) στην Κύπρο. Παράρτημα III- Αναλυτικό Πρόγραμμα Μέτρων.

Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (χωρίς ημερομηνία). Μείζονα υδατικά έργα δυτικής Μεσαορίας. Φράγμα Ταμασού.

Δεδομένα Τμήματος Αρχαιοτήτων (Πρόσβαση 06/2015)

Δεδομένα Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας (Πρόσβαση 06/2015).

Χριστοφίδης Ν., Κύρου Κ., Πιστή Ε., Ιωάννου Α., Αυγουστή Μ., Χατζηγιάννη Ν. (2009). Φράγματα της Κύπρου. Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, Υπουργείο Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

Αντιπροσωπευτική φωτογραφία & Χάρτης

NIC038

ΥΔΑΤΟΦΡΑΚΤΗΣ ΤΑΜΑΣΟΥ / TAMASOU RESERVOIR

Πρόγραμμα απογραφής των υγροτόπων της Κύπρου / Inventory of the wetlands of Cyprus

Δεδομένα Χάρτη: Google, DigitalGlobe

Map Data: Google, DigitalGlobe

 Όρια Υγροτόπου / Wetland's Boundaries

TERRA CYPRIA
Το Κέντρο Ιατρικά Προσταγείας Τον Περιβάλλοντος
The Center for Conservation Foundation
Κέντρο Γενετικής Κληρονομιάς

ΥΓΡΟΤΟΠΙΟ
Κύπρου